

167

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 2 maja 1989 r.

w sprawie regulaminu wykonywania tymczasowego aresztowania.

Na podstawie art. 212 § 1 Kodeksu karnego wykonawczego zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy porządkowe

§ 1. 1. Przy przyjęciu do aresztu śledczego tymczasowo aresztowany obowiązany jest podać dane osobowe i informacje o stanie zdrowia, a także informacje o ciążących na nim zobowiązaniach alimentacyjnych.

2. Tymczasowo aresztowany obowiązany jest przekazać do depozytu dokumenty, pieniądze, przedmioty wartościowe i inne przedmioty, których posiadanie jest niedozwolone ze względu na bezpieczeństwo lub ustalony w areszcie śledczym porządek, oraz potwierdzić przekazanie własnoręcznym podpisem.

§ 2. 1. Tymczasowo aresztowanego przyjętego do aresztu śledczego umieszcza się w celi przejściowej dla poddania go badaniom lekarskim oraz zabiegom sanitarnym na okres niezbędny, nie dłużej jednak niż na 14 dni.

2. Obowiązek umieszczenia w celi przejściowej nie dotyczy tymczasowo aresztowanych przetransportowanych z innych aresztów śledczych, zakładów karnych albo ośrodków przystosowania społecznego, jeżeli byli już poddani badaniom i zabiegom, o których mowa w ust. 1.

§ 3. 1. Tymczasowo aresztowany ma obowiązek przestrzegania regulaminu oraz ustalonego w areszcie śledczym porządku.

2. Tymczasowo aresztowanemu nie wolno uczestniczyć w grupach organizowanych bez zgody administracji aresztu śledczego, używać wyrazów albo zwrotów wulgarnych lub obelżywych, dokonywać niedozwolonych transakcji i zakładów oraz uprawiać gier hazardowych, spożywać alkoholu albo środków odurzających lub psychotropowych, dokonywać samouszkodzeń, wykonywać tatuaży i zezwalać na ich wykonywanie na sobie, jak również nakłaniać lub pomagać w dokonywaniu takich czynów, porozumiewać się z osobami postronnymi oraz osadzonymi w innej celi, a także samowolnie zmieniać stanowiska pracy, miejsca wykonywania zleconej czynności i miejsca wyznaczonego do spania.

3. Tekst regulaminu oraz ustalonego w areszcie śledczym porządku powinien znajdować się w każdej celi.

§ 4. Tymczasowo aresztowany ma obowiązek wykonywania, wydanych w zakresie czynności służbowych, poleceń funkcjonariuszy i pracowników aresztu śledczego, w którym przebywa, a także osób kierujących pracą lub innymi wykonywanymi przez niego zajęciami.

§ 5. 1. W obecności osób, o których mowa w § 4, tymczasowo aresztowany pozostaje w pozycji stojącej.

Osobom tym wchodzącym do celi tymczasowo aresztowanej, a w celach wspólnych starszy celi, podaje swoje imię i nazwisko. Zasad tych nie stosuje się w czasie pracy, nauczania, zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych, korzystania z usługi religijnej i widzeń oraz spożywania posiłków i spoczynku przewidzianych w ustalonym w areszcie śledczym porządku oraz w szpitalach i w izbach chorych, a także gdy tymczasowo aresztowany zostanie od ich stosowania zwolniony.

2. Zwracając się do osób, o których mowa w § 4, tymczasowo aresztowany używa zwrotu „obywatelu” z wymienieniem stanowiska lub stopnia służbowego.

3. Zasady zachowania się tymczasowo aresztowanego, określone w ust. 1 i 2, obowiązują również wobec osób wizytujących areszt śledczy.

4. Osoby, o których mowa w § 4, zwracają się do tymczasowo aresztowanego używając zwrotu „obywatelu”.

§ 6. 1. Tymczasowo aresztowanych osadza się w celach wieloosobowych lub jednoosobowych.

2. Osadzenie tymczasowo aresztowanego w celi jednoosobowej może nastąpić tylko po zasięgnięciu opinii lekarza lub psychologa.

§ 7. 1. Tymczasowo aresztowany ma obowiązek dbać o należyty stan i czystość pomieszczeń, w których przebywa, oraz o stan ich wyposażenia.

2. W każdej celi wieloosobowej wyznacza się spośród tymczasowo aresztowanych starszego celi, za jego zgodą. Do obowiązku starszego celi należy dbanie o przestrzeganie przez tymczasowo aresztowanych ustalonego w areszcie śledczym porządku oraz obowiązków określonych w ust. 1, a także informowanie osób, o których mowa w § 4, o potrzebach bytowych i zdrowotnych tymczasowo aresztowanych.

§ 8. 1. Tymczasowo aresztowany ma prawo posiadać w celi dokumenty związane z postępowaniem, którego jest uczestnikiem.

2. Tymczasowo aresztowany ma prawo posiadać w celi artykuły żywnościowe, środki higieny osobistej, przedmioty osobistego użytku, z wyjątkiem brzytwy, listy, fotografie, materiały piśmienne, osobiste notatki i zapiski oraz książki i gry świetlicowe dostarczone za pośrednictwem administracji aresztu śledczego, a za zezwoleniem naczelnika lub organu, do którego dyspozycji pozostaje — również inne przedmioty, w tym także podnoszące estetykę pomieszczenia lub będące wyrazem kulturalnych zainteresowań i potrzeb tymczasowo aresztowanego.

3. Naczelnik może na czas określony ograniczyć posiadanie przedmiotów wymienionych w ust. 2, jeżeli wymagają tego względy sanitarne, porządku lub bezpieczeństwa.

§ 9. 1. Tymczasowo aresztowany ma prawo, w sposób nie zakłócający spokoju i ustalonego w areszcie śledczym porządku, wykonywać praktyki religijne i posiadać przedmioty niezbędne do ich wykonywania, a zwłaszcza słuchać nabożeństw transmitowanych przez środki masowego przekazywania. Przepis § 8 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

2. Tymczasowo aresztowany może, za zgodą organu, do którego dyspozycji pozostaje, korzystać z indywidualnej posługi religijnej w odpowiednim pomieszczeniu określonym przez naczelnika.

§ 10. 1. Tymczasowo aresztowany może korzystać z organizowanych w areszcie śledczym zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych, jeżeli organ, do którego dyspozycji pozostaje, nie sprzeciwia się temu.

2. Tymczasowo aresztowany ma prawo wypożyczać z biblioteki aresztu śledczego książki i gry świetlicowe oraz zakupywać je z własnych środków pieniężnych.

3. Tymczasowo aresztowany ma prawo korzystać z prasy dostarczanej przez administrację aresztu śledczego, zakupywać prasę z własnych środków pieniężnych, a także posiadać ją w celi, jeżeli organ, do którego dyspozycji pozostaje, nie sprzeciwia się temu.

§ 11. 1. W razie potrzeby tymczasowo aresztowani podlegają kontroli. Kontroli podlega ich odzież, bielizna i obuwie, pomieszczenia, w których stale lub czasowo przebywają, a także przedmioty im dostarczane lub przekazywane przez nich innym osobom.

2. Kontrola może być przeprowadzana w każdym czasie. W razie konieczności dopuszczalne jest uszkodzenie kontrolowanych przedmiotów w niezbędnym zakresie.

3. Kontrolę tymczasowo aresztowanego oraz odzieży i bielizny na nim przeprowadza osoba tej samej płci.

4. Znalezione w czasie kontroli przedmioty, których posiadanie jest niedozwolone, podlegają zatrzymaniu, a notatki i zapiski, jeżeli ich treść zawiera znamiona przestępstwa, przekazaniu do prokuratora. Znalezione pieniądze, jeżeli nie ustalono ich właściciela, podlegają przypadkowi na rzecz Skarbu Państwa.

§ 12. 1. W granicach określonych regulaminem naczelnik ustala porządek w areszcie śledczym, a w szczególności:

- 1) czas i sposób przeprowadzania apelu porannego i wieczornego,
- 2) czas przeznaczony na spoczynek, pracę, naukę, zajęcia własne i kulturalno-oświatowe i sportowe,
- 3) czas i miejsce spożywania posiłków,
- 4) zasady poruszania się po terenie aresztu,
- 5) sposób odbywania spacerów,
- 6) ilość i rodzaj posiadanych w celi przedmiotów oraz sposób ich przechowywania,
- 7) terminy i miejsce przyjmowania tymczasowo aresztowanych przez osoby, o których mowa w § 4, oraz lekarza,
- 8) terminy, miejsce i porządek przeprowadzania widzeń,
- 9) terminy, miejsce i sposób dokonywania zakupów.

2. Cele i inne pomieszczenia w areszcie śledczym, w których tymczasowo aresztowani przebywają lub pracują, są wizytowane przez naczelnika co najmniej raz w miesiącu.

Rozdział 2

Warunki bytowe i opieka zdrowotna

§ 13. 1. Cele mieszkalne powinny odpowiadać wymaganiom higieny, mieć dostateczny dopływ świeżego powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych. Oświetlenie powinno być odpowiednie do czytania i wykonywania pracy.

2. Powierzchnia celi mieszkalnej przypadająca na tymczasowo aresztowanego powinna wynosić nie mniej niż 3 m². W celach wieloosobowych powierzchnia ta może być zmniejszona nie więcej niż o 0,5 m² na tymczasowo aresztowanego, łącznie jednak nie więcej niż o 3 m² powierzchni celi.

3. Na każdą tymczasowo aresztowaną kobietę powinno przypadać nie mniej niż 4 m² powierzchni celi. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. W miarę możliwości należy uwzględniać prośby tymczasowo aresztowanych niepalących o nieumieszczenie ich w jednej celi z palącymi.

5. Cele mieszkalne powinny być wyposażone w łóżka dla każdego tymczasowo aresztowanego, stoły, szafki, taborety, niezbędne urządzenia sanitarne i środki do utrzymania czystości w celi oraz głośniki radiowe. Urządzenia sanitarne powinny być usytuowane w celi w sposób zapewniający ich niekierujące użytkowanie.

§ 14. 1. Tymczasowo aresztowany korzysta z własnej odzieży i obuwia, z własnej zaś bielizny — za zezwoleniem naczelnika; bieliznę i pościel odpowiednio do pory roku oraz środki do utrzymania higieny osobistej otrzymuje z aresztu śledczego. Tymczasowo aresztowane kobiety korzystają także z własnej bielizny.

2. Tymczasowo aresztowany otrzymuje z aresztu śledczego odzież i obuwie, jeżeli własna odzież i obuwie są niezdatne do użytku lub nieodpowiednie ze względu na porę roku albo gdy wymagają tego względy sanitarne, bezpieczeństwa lub potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego.

3. W czasie dokonywania czynności procesowych oraz w innych uzasadnionych wypadkach tymczasowo aresztowany korzysta poza terenem aresztu śledczego z własnej odzieży, bielizny i obuwia, chyba że są one nieodpowiednie ze względu na porę roku lub zniszczone albo przemawiają przeciwko temu względy bezpieczeństwa lub organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, temu się sprzeciwi.

§ 15. 1. Tymczasowo aresztowany otrzymuje trzy razy dziennie gorące posiłki w odpowiednich odstępach czasu, jak również napój do zaspokajania pragnienia. Dzienna norma żywnościowa powinna zawierać nie mniej niż 3200 kalorii, a dla tymczasowo aresztowanego młodocianego, który nie ukończył 18 lat — 3800 kalorii.

2. Jeżeli wymaga tego stan zdrowia tymczasowo aresztowanego, otrzymuje on wyżywienie dietetyczne według wskazań lekarza.

§ 16. Tymczasowo aresztowany wykonujący prace porządkowe, jak również dobrowolnie zatrudniony przy innych pracach jest obowiązany przestrzegać dyscypliny pracy, przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych, dbać o porządek w miejscu pracy i stan obsługiwanych maszyn i urządzeń oraz przestrzegać przepisów porządkowych i regulaminu pracy.

§ 17. 1. Tymczasowo aresztowany zatrudniony odpłatnie otrzymuje 100% należności za pracę. Jeżeli tymczasowo aresztowany otrzymuje nadal należności z tytułu zatrudnienia w dotychczasowym miejscu pracy, otrzymuje w tym okresie jedynie 50% należności za pracę w areszcie śledczym.

2. Tymczasowo aresztowany zatrudniony nieodpłatnie może otrzymać co miesiąc nagrodę pieniężną, której wysokość jest uzależniona od wyników pracy.

§ 18. 1. Jeżeli tymczasowo aresztowany nie może być zatrudniony z przyczyn od niego niezależnych, a rodzina jego znajduje się w ciężkich warunkach materialnych, naczelnik może, przez okres nie przekraczający 3 kolejnych miesięcy, udzielać rodzinie tymczasowo aresztowanego zapomóg pieniężnych z funduszu przeznaczanego na pomoc postpenitencjarną i zapobieganie przestępczości.

2. Kwota udzielonej zapomogi nie może jednorazowo przekraczać wysokości najniższego miesięcznego wynagrodzenia pracowników uspołecznionych zakładów pracy. Kwot przekazanych osobom uprawnionym nie zalicza się na poczet zasądzonych alimentów.

§ 19. 1. Tymczasowo aresztowany ma prawo co najmniej dwa razy w miesiącu dokonywania zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych oraz przedmiotów osobistego użytku za kwoty posiadane w depozycie.

2. W razie potrzeby tymczasowo aresztowany może dokonywać zakupów odzieży, bielizny i obuwia.

3. Tymczasowo aresztowanemu umożliwia się dokonanie pierwszego zakupu nie później niż trzeciego dnia od przyjęcia do aresztu śledczego.

§ 20. Tymczasowo aresztowany ma prawo otrzymywać pieniężne przekazy pocztowe.

§ 21. Tymczasowo aresztowany może za zgodą organu, do którego dyspozycji pozostaje, dysponować pieniędzmi, przedmiotami wartościowymi i innymi przedmiotami znajdującymi się w depozycie, jak również wpłacać pieniądze na książeczkę oszczędnościową.

§ 22. 1. Z pieniędzy tymczasowo aresztowanego znajdujących się w depozycie nie podlega egzekucji kwota:

- 1) otrzymana od osób najbliższych, odpowiadająca wysokości 50% najniższego miesięcznego wynagrodzenia pracowników uspołecznionych zakładów pracy, przez okres jednego miesiąca od daty otrzymania,
- 2) niezbędna na pokrycie kosztów przejazdu tymczasowo aresztowanego z aresztu śledczego do miejsca zamieszkania i na wyżywienie w ciągu najbliższych dni po zwolnieniu, odpowiadająca wysokości najniższego miesięcznego wynagrodzenia pracowników uspołecznionych zakładów pracy.

2. Kwotą, o której mowa w ust. 1 pkt 2, tymczasowo aresztowany nie może dysponować.

§ 23. 1. Tymczasowo aresztowany ma prawo otrzymać w miesiącu dwie paczki z żywnością. Waga paczki wraz z opakowaniem nie może przekraczać 3 kg.

2. W paczkach nie mogą być dostarczane artykuły, których sprawdzenie jest niemożliwe bez naruszenia w istotny sposób ich substancji, ani też artykuły w opakowaniach utrudniających kontrolę ich zawartości.

§ 24. Tymczasowo aresztowany może otrzymywać paczki z potrzebną mu odzieżą, bielizną, obuwiem i innymi przedmiotami osobistego użytku oraz ze środkami opatrunkowymi i higienicznymi, a za zezwoleniem lekarza — również z lekami. Przepis § 23 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 25. 1. Naczelnik może zezwolić tymczasowo aresztowanemu ze względu na stan jego zdrowia na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych lub na otrzymywanie dodatkowych paczek z żywnością — według wskazań lekarza.

2. Tymczasowo aresztowany chory korzystający z diety może dokonywać zakupów artykułów żywnościowych i otrzymywać paczki z żywnością wyłącznie według wskazań lekarza.

§ 26. 1. Paczki podlegają kontroli w obecności tymczasowo aresztowanego.

2. Paczki o wadze przekraczającej 3 kg, a także paczki zawierające przedmioty, których posiadanie w areszcie śledczym jest niedozwolone, lub artykuły, o których mowa w § 23 ust. 2, podlegają zwrotowi na koszt nadawcy. W uzasadnionym wypadku paczka przekraczająca dopuszczalną wagę może być doręczona tymczasowo aresztowanemu, a jej nadwaga zaliczona na poczet następnej paczki. Decyzje w tych sprawach podejmuje naczelnik.

3. Artykuły żywnościowe nie nadające się do spożycia podlegają zniszczeniu w obecności tymczasowo aresztowanego.

§ 27. Tymczasowo aresztowanym zapewnia się bezpłatną opiekę lekarską świadczoną przez służbę zdrowia aresztów śledczych, a w razie potrzeby także przez zakłady społeczne służby zdrowia, oraz bezpłatne zaopatrzenie w leki i środki opatrunkowe.

§ 28. 1. Tymczasowo aresztowany obowiązany jest zawiadomić niezwłocznie jedną z osób, o których mowa w § 4, o swojej chorobie oraz o zauważonej chorobie innego tymczasowo aresztowanego, jeżeli ten nie zgłasza się sam do lekarza.

2. Tymczasowo aresztowanego leczonego w celi naczelnik może, na wniosek lekarza, zwolnić od przestrzegania określonych przepisów regulaminu oraz ustalonego w areszcie śledczym porządku. Przy podejmowaniu decyzji należy mieć na względzie konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego.

§ 29. Ilość i jakość posiłków dla tymczasowo aresztowanych oraz sposób ich przyrządzania i wydawania, stan sanitarny aresztu śledczego i utrzymywanie czystości przez tymczasowo aresztowanych, ogrzewanie, oświetlenie i wentylacja aresztu, a także stan i czystość odzieży i bielizny oraz bielizny pościelowej tymczasowo aresztowanych, podlegają kontroli lekarza lub innego fachowego pracownika służby zdrowia aresztów śledczych.

§ 30. Tymczasowo aresztowany ma prawo do ośmiodziesięciu godzin spaceru w ciągu doby.

§ 31. 1. Tymczasowo aresztowany odbywa codziennie 60-minutowy spacer na wolnym powietrzu. Z odbywania spaceru może tymczasowo aresztowanego zwolnić jednorazowo osoba nadzorująca spacer, a na czas dłuższy — lekarz lub naczelnik.

2. W czasie spaceru tymczasowo aresztowani nie mogą porozumiewać się z tymczasowo aresztowanymi spoza grupy spacerowej i osobami postronnymi oraz przekazywać im jakichkolwiek przedmiotów.

3. Naczelnik lub organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, może zarządzić odbywanie spacerów w sposób inny niż określony w ust. 2, z zachowaniem względów porządku i bezpieczeństwa oraz konieczności zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego.

4. Spacer tymczasowo aresztowanych chorych odbywa się według wskazań lekarza, z zachowaniem względów, o których mowa w ust. 3.

§ 32. 1. Tymczasowo aresztowany ma obowiązek utrzymywać należytą czystość osobistą i dbać o schludny wygląd.

2. Organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, może ze względu na konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego zakazać tymczasowo aresztowanemu dokonywania zmiany dotychczasowego wyglądu.

3. Tymczasowo aresztowany korzysta co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpiel. Tymczasowo aresztowana kobieta korzysta co najmniej raz dziennie z ciepłej wody i dwa razy w tygodniu z ciepłej kąpiel. Tymczasowo aresztowany zatrudniony przy pracach brudzących korzysta z częstszych kąpiel. Kąpiel tymczasowo aresztowanego chorego odbywa się według wskazań lekarza.

Rozdział 3

Korespondencja i widzenia

§ 33. 1. Tymczasowo aresztowany ma prawo prowadzenia korespondencji.

2. Korespondencja tymczasowo aresztowanego podlega cenzurze organu, do którego dyspozycji pozostaje, chyba że organ ten zarządzi inaczej.

3. Tymczasowo aresztowany nie posiadający środków pieniężnych otrzymuje od administracji aresztu śledczego papier, koperty oraz znaczki pocztowe na cztery listy w miesiącu.

§ 34. 1. Tymczasowo aresztowany może korzystać z widzeń za zezwoleniem organu, do którego dyspozycji pozostaje, chyba że organ ten zarządzi inaczej.

2. Widzenia powinny odbywać się w sposób zabezpieczający prawidłowy tok postępowania karnego; odbywają się one pod nadzorem, w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt tymczasowo aresztowanego z osobą odwiedzającą, i trwają nie dłużej niż 60 minut.

3. Organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, może zezwolić na udzielenie widzenia w inny sposób oraz przedłużyć czas jego trwania.

4. W razie naruszenia przez tymczasowo aresztowanego lub osobę go odwiedzającą ustalonego sposobu odbywania widzenia, widzenie może być przerwane lub zakończone przed czasem na nieprzeznaczonym.

5. Zasady i sposób odbywania widzeń podaje się do wiadomości osobom odwiedzającym.

§ 35. 1. Tymczasowo aresztowany może porozumiewać się ze swym obrońcą lub pełnomocnikiem będącym adwokatem podczas nieobecności innych osób oraz korespondencyjnie.

2. Jeżeli organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, zastrzeże przy widzeniu obecność swoją lub osoby upoważnionej, widzenie odbywa się w sposób wskazany przez ten organ.

3. Tymczasowo aresztowany cudzoziemiec ma prawo do prowadzenia korespondencji z właściwym urzędem konsularnym, a w razie braku takiego urzędu — z właściwym przedstawicielstwem dyplomatycznym, oraz do korespondencji i widzeń z urzędnikiem konsularnym, a w razie jego braku — z pracownikiem przedstawicielstwa dyplomatycznego.

4. Tymczasowo aresztowany cudzoziemiec ma prawo, niezwłocznie po osadzeniu go w areszcie śledczym, zawiadomić o miejscu swego pobytu urząd lub osobę, o których mowa w ust. 3.

5. Przepisy § 33 i 34 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Prośby, skargi i wnioski

§ 36. Tymczasowo aresztowany ma prawo bezpośredniego zwracania się do osób, o których mowa w § 4, ze sprawami związanymi z wykonywaniem tymczasowego aresztowania, a także ze sprawami osobistymi.

§ 37. 1. Tymczasowo aresztowany ma prawo składania próśb, skarg i wniosków. Jeżeli prośba, skarga lub wniosek są adresowane do niewłaściwego organu, należy poinformować tymczasowo aresztowanego, który organ jest właściwy, i przekazać prośbę, skargę lub wniosek organowi wskazanemu przez tymczasowo aresztowanego.

2. Składanie próśb, skarg i wniosków zbiorowych, jak również przez poszczególnych tymczasowo aresztowanych w imieniu ogółu lub grupy tymczasowo aresztowanych jest niedozwolone.

3. Prośby, skargi i wnioski nie związane z działalnością aresztu śledczego przesyła się adresatowi za pośrednictwem organu, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.

§ 38. Koszty przesłania próśb, skarg i wniosków ponosi tymczasowo aresztowany. Tymczasowo aresztowany nie posiadający środków pieniężnych otrzymuje od administracji aresztu śledczego papier, koperty oraz znaczki pocztowe.

Rozdział 5

Nagrody oraz kary dyscyplinarne

§ 39. 1. Tymczasowo aresztowanemu, który wyróżnia się w przestrzeganiu regulaminu i ustalonego w areszcie śledczym porządku, może być przyznana nagroda.

2. Nagrody są następujące:

- 1) zezwolenie na dłuższy spacer,
- 2) zezwolenie na otrzymanie dodatkowej paczki żywnościowej,
- 3) zezwolenie na częstsze dokonywanie zakupów,
- 4) zezwolenie na dłuższe widzenie,
- 5) nagroda rzeczowa lub pieniężna,
- 6) zatarcie wszystkich lub niektórych kar dyscyplinarnych.

§ 40. 1. Nagrody przyznaje naczelnik z urzędu lub na pisemny wniosek osoby wymienionej w § 4.

2. Nagrody mogą być przyznawane indywidualnie, jednorazowo lub na czas określony. Nagrody przyznane na czas określony mogą być przez naczelnika cofnięte, jeżeli uległy zmianie podstawy ich przyznania.

3. Decyzje o przyznaniu lub cofnięciu nagrody wydaje się na piśmie i podaje do wiadomości nagrodzonego.

§ 41. 1. Za zawinione naruszenie nakazów i zakazów wynikających z regulaminu oraz ustalonego w areszcie śledczym lub w miejscu pracy porządku, zwane dalej przekroczeniem, tymczasowo aresztowany podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej. Ukaranie dyscyplinarne powinno zmierzać do zapewnienia przestrzegania przez tymczasowo aresztowanego obowiązków i ustalonego porządku oraz poszanowania zasad współżycia społecznego.

2. Kary dyscyplinarne są następujące:

- 1) pozbawienie wszystkich lub niektórych nie wykorzystanych przez tymczasowo aresztowanego nagród,
- 2) pozbawienie prawa otrzymania paczki żywnościowej,
- 3) pozbawienie lub ograniczenie prawa dokonywania zakupów artykułów żywnościowych i wyrobów tytoniowych przez okres do 3 miesięcy,
- 4) twarde łóżko w osobnej celi przez okres do 14 dni.

3. O wymierzeniu kary dyscyplinarnej określonej w ust. 2 pkt 2 zawiadamia się organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.

4. Wobec młodocianych oraz kobiet ciężarnych i karmiących nie stosuje się kar dyscyplinarnych określonych w ust. 2 pkt 2 i 3, z wyjątkiem pozbawienia lub ograniczenia prawa zakupu wyrobów tytoniowych, a wobec kobiet ciężarnych i karmiących — ponadto kary dyscyplinarnej określonej w ust. 2 pkt 4.

§ 42. Kara dyscyplinarna określona w § 41 ust. 2 pkt 4 polega na pozbawieniu tymczasowo aresztowanego materaca.

§ 43. 1. Za jedno przekroczenie wymierza się tylko jedną karę dyscyplinarną. W wypadku gdy tymczasowo aresztowany popełnił więcej przekroczeń, zanim został ukarany za którekolwiek z nich, wymierza się jedną karę dyscyplinarną odpowiednio surowszą.

2. Ponowne wymierzenie kary dyscyplinarnej nie może nastąpić w taki sposób, aby była ona bezpośrednim przedłużeniem odbywanej takiej samej kary, chyba że łączny okres trwania wymierzonych kar nie przekracza przewidzianej w regulaminie granicy czasu trwania tej kary.

3. W uzasadnionych wypadkach, zwłaszcza gdy tymczasowo aresztowany popełnił przekroczenie po raz pierwszy albo jeżeli nie naruszyło ono w poważnym stopniu ustalonego porządku, można odstąpić od ukarania dyscyplinarnego i poprzestać na zwróceniu tymczasowo aresztowanemu uwagi.

§ 44. 1. Naczelnik wymierza kary dyscyplinarne z urzędu lub na pisemny wniosek osoby wymienionej w § 4.

2. Przed wymierzeniem kary dyscyplinarnej wysłuchuje się wyjaśnień obwinionego tymczasowo aresztowanego, a jeżeli zachodzi potrzeba — również wyjaśnień składającego wniosek o ukaranie lub innych osób.

§ 45. 1. Nie można wymierzyć kary dyscyplinarnej, jeżeli od dnia powzięcia przez osobę wymienioną w § 4 wiadomości o popełnieniu przekroczenia upłynęło 14 dni lub od dnia popełnienia przekroczenia 30 dni. Nie można rozpocząć wykonywania kary dyscyplinarnej po upływie 14 dni od jej wymierzenia.

2. Terminy określone w ust. 1 nie biegną w okresie przebywania tymczasowo aresztowanego poza aresztem śledczym w wyniku ucieczki lub leczenia związanego z samouszkodzeniem, a także w okresie odroczenia, zawieszenia lub przerwania wykonania kary dyscyplinarnej.

§ 46. Decyzję o ukaraniu, zawierającą określenie przekroczenia, a także decyzję o anulowaniu ukarania oraz o darowaniu, odroczeniu, zamianie, zawieszeniu lub przerwaniu kary dyscyplinarnej podejmuje się na piśmie i podaje do wiadomości tymczasowo aresztowanemu.

§ 47. 1. Wymierzoną karę dyscyplinarną wykonuje się niezwłocznie. Przed wykonaniem kary dyscyplinarnej określonej w § 41 ust. 2 pkt 4, jak również kar określonych w pkt 2 i 3, wymierzonych tymczasowo aresztowanemu, któremu ze względu na stan zdrowia zezwolono na dokonywanie dodatkowych zakupów artykułów żywnościowych albo otrzymywanie paczek z żywnością, lub korzystającemu z diety, zasięga się opinii lekarza.

2. Jeżeli stan zdrowia tymczasowo aresztowanego uniemożliwia odbycie wymierzonej kary dyscyplinarnej w całości lub w części, wykonanie jej należy odroczyć lub przerwać albo zamienić na taką karę dyscyplinarną, którą tymczasowo aresztowany może odbyć. Decyzję w tym względzie podejmuje naczelnik po zasięgnięciu opinii lekarza.

§ 48. 1. W uzasadnionych wypadkach wymierzoną karę dyscyplinarną można darować lub zamienić na inną, mniej dolegliwą albo jej wykonanie w całości lub w części zawiesić na okres od 1 do 3 miesięcy.

2. Jeżeli w okresie zawieszenia wykonania kary dyscyplinarnej tymczasowo aresztowany dopuścił się ponownie przekroczenia, zawieszona kara ulega wykonaniu, chyba że naczelnik postanowi inaczej. Po upływie okresu zawieszenia ukaranie uważa się za niebyłe.

3. Jeżeli zostały ujawnione nowe fakty lub dowody nie znane przedtem, wskazujące na to, iż ukarany jest niewinny, ukaranie dyscyplinarne podlega anulowaniu, a naczelnik podejmuje stosowną decyzję mającą na celu uchylenie jego skutków.

Rozdział 6

Zwalnianie tymczasowo aresztowanych

§ 49. Jeżeli tymczasowo aresztowany nie posiada dokumentu stwierdzającego tożsamość, administracja aresztu śledczego podejmuje czynności niezbędne do otrzymania przez tymczasowo aresztowanego takiego dokumentu. Tymczasowo aresztowany ma obowiązek współdziałania z administracją aresztu w tym zakresie.

§ 50. W razie uchylenia tymczasowego aresztowania, tymczasowo aresztowany podlega niezwłocznemu zwolnieniu z aresztu śledczego.

§ 51. 1. Przy zwolnieniu tymczasowo aresztowany otrzymuje za pokwitowaniem znajdujące się w depozycie dokumenty, pieniądze i inne przedmioty, jeżeli nie zostały

zatrzymane albo zajęte w drodze zabezpieczenia lub egzekucji.

2. Tymczasowo aresztowany otrzymuje świadectwo zwolnienia, informację o wynikach dodatkowych badań lekarskich oraz kartę informacyjną z przeprowadzonego leczenia szpitalnego, a wymagający leczenia — również świadectwo lekarskie.

§ 52. Jeżeli zwalniany tymczasowo aresztowany jest niezdolny do samodzielnego powrotu do miejsca stałego lub czasowego pobytu, administracja aresztu śledczego powinna w miarę możliwości powiadomić o tym osobę najbliższą dla tymczasowo aresztowanego lub osobę przez niego wskazaną, a w razie ich braku — właściwy organ administracji państwowej. W razie potrzeby administracja aresztu śledczego obowiązana jest udzielić zwalnianemu pomocy w udaniu się do miejsca, w którym ma przebywać.

§ 53. 1. Jeżeli stan zdrowia osoby zwolnionej z aresztu śledczego nie pozwala na przeniesienie do zakładu społecznego służby zdrowia, pozostaje ona na leczeniu w areszcie śledczym do chwili, gdy stan zdrowia pozwoli na takie przeniesienie.

2. O pozostawieniu osoby zwolnionej na leczeniu w areszcie śledczym administracja aresztu zawiadamia niezwłocznie organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostawał, organy sprawujące nadzór penitencjarny, właściwego prokuratora oraz osobę najbliższą dla tymczasowo aresztowanego lub osobę przez niego wskazaną.

3. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli osoba zwolniona sprzeciwia się dalszemu leczeniu w areszcie śledczym, co powinno być potwierdzone jej podpisem w dokumentacji lekarskiej.

§ 54. Tymczasowo aresztowany nie posiadający środków pieniężnych, stosownej do pory roku odzieży, bielizny lub obuwia otrzymuje przy zwolnieniu niezbędną pomoc. W razie potrzeby zwolnionemu wydaje się artykuły żywnościowe na czas podróży.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 55. Tymczasowo aresztowany, wobec którego wpłynął do wykonania prawomocny wyrok skazujący w innej sprawie, podlega przepisom regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności, z tym że w zakresie widzeń i korespondencji stosuje się przepisy regulaminu wykonywania tymczasowego aresztowania. W celu zabezpieczenia

prawidłowego toku postępowania karnego organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje, może zarządzić stosowanie wobec niego również innych przepisów niniejszego regulaminu.

§ 56. 1. W wypadkach uzasadnionych szczególnymi względami sanitarnymi, zdrowotnymi lub bezpieczeństwa, naczelnik aresztu śledczego może na czas określony:

- 1) wstrzymać lub ograniczyć dokonywanie zakupów,
- 2) wstrzymać widzenia lub ograniczyć czas ich trwania,
- 3) wstrzymać spacery lub ograniczyć czas ich trwania,
- 4) ograniczyć ilość i rodzaj artykułów żywnościowych przesyłanych w paczkach lub wstrzymać przyjmowanie paczek,
- 5) zabronić posiadania w celi niektórych przedmiotów.

2. O decyzji podjętej w sprawach, o których mowa w ust. 1, naczelnik zawiadamia organy, do których dyspozycji tymczasowo aresztowani pozostają, organy nadzoru penitencjarnego oraz inne zainteresowane osoby.

§ 57. 1. Wobec tymczasowo aresztowanych z zaburzeniami psychicznymi, upośledzonych umysłowo, uzależnionych od alkoholu albo środków odurzających lub psychotropowych, niepełnosprawnych fizycznie, chronicznie chorych nie wymagających leczenia szpitalnego, rekonwalescentów, a także kobiet ciężarnych lub karmiących, naczelnik może — na wniosek lub po zasięgnięciu opinii personelu specjalistycznego — dokonywać niezbędnych odstępstw od przewidzianego w regulaminie sposobu wykonywania tymczasowego aresztowania w zakresie wynikającym z potrzeby uwzględnienia ich stanu zdrowia, wieku lub osobowości.

2. Przy podejmowaniu decyzji, o których mowa w ust. 1, należy mieć na względzie konieczność zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego; o podjętej decyzji powiadamia się organ, do którego dyspozycji tymczasowo aresztowany pozostaje.

§ 58. Traci moc zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 stycznia 1974 r. w sprawie tymczasowego regulaminu wykonywania tymczasowego aresztowania (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. Nr 2, poz. 7, z 1975 r. Nr 5, poz. 50 oraz z 1980 r. Nr 4, poz. 19).

§ 59. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 października 1989 r.

Minister Sprawiedliwości: **Ł. Balcer**